

İÇİNDEKİLER

ÖNERİLEN ATIF USÜLÜ	VII
PARAGRAF YAZARLARI	IX
15. BASIYA ÖNSÖZ	XI
İÇİNDEKİLER	XV
KISALTMALAR CETVELİ	LXV
GENEL BİBLİYOGRAFYA	LXXI

(CILT I)

§ 1. MEDENÎ USÛL HUKUKUNA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

I. UYUŞMAZLIĞIN ORTAYA ÇIKIŞI VE ÇÖZÜM YOLLARI.....	8
II. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜ - HUKUKÎ KORUMA TALEBİ VE ADALETE (YARGIYA) ERİŞİM.....	12
III. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN ANLAMI.....	24
IV. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN AMACI	26
V. MEDENÎ USÛL HUKUKUNDAKİ TEMEL KAVRAMLAR....	32
A. Medenî Usûl Hukuku Kavramı	32
B. Medenî Usûl Hukukunda Kullanılan Temel Kavramlar	35
VI. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN HUKUK DALLARI ARASINDAKİ YERİ	36
VII. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN YER VE ZAMAN İTİBARİYLE UYGULANMASI.....	38
A. Yer İtibariyle Uygulanması	39
B. Zaman İtibariyle Uygulanması.....	43
VIII. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN KAYNAKLARI.....	67
IX. MEDENÎ USÛL HUKUKU KURALLARININ YORUMU	71

§ 2. YARGI

I.	YARGI KAVRAMI.....	78
II.	YARGI ÇEŞİTLERİ	79
	A. Anayasa Yargısı.....	81
	B. İdarî Yargı.....	85
	C. Adlı Yargı.....	95
	1. Ceza Yargısı	95
	2. Medenî Yargı	99
	a. Çekişmeli Yargı	100
	b. Çekişmesiz Yargı	100
	aa. Genel Olarak.....	101
	bb. Uyuşmazlığın Bulunmaması	103
	cc. Sübjektif Hakkın Yokluğu	106
	dd. Hâkimin Re'sen Harekete Geçtiği Hâller.....	107

§ 3. MAHKEMELER

I.	GENEL OLARAK.....	110
II.	İLK DERECE MAHKEMELERİ VE KURULUŞLARI İLE GÖREVLERİ.....	111
	A. Genel Mahkeme	111
	1. Genel Olarak.....	111
	2. Asliye Hukuk Mahkemelerinin Kuruluşu.....	112
	3. Asliye Hukuk Mahkemelerinin Görevli Olduğu Davalar ve İşler.....	114
	a. Konusu Para Olan ya da Para ile Değerlendirilebilen (Malvarlığına İlişkin) Davalar ve İşler	114
	b. Şahısvarlığına İlişkin Davalar ve İşler	133
	B. Özel Mahkemeler ve Kuruluşları ile Görevleri	135
	1. Genel Olarak.....	135
	2. Sulh Hukuk Mahkemeleri.....	136

a. Suh Hukuk Mahkemelerinin Kuruluşu.....	136
b. Suh Hukuk Mahkemelerinin Görevli Olduğu Davalar ve İşler	137
aa. Kira Sözleşmesine Dayanan Davalar	137
bb. Suh Hukuk Mahkemesinin Görevine Giren Diğer Dava ve İşler	142
3. Asliye Ticaret Mahkemeleri	149
a. Genel Olarak.....	149
b. Ticarî Davalar	159
4. Kadastro Mahkemeleri	166
5. İş Mahkemeleri	168
a. Genel Olarak.....	170
b. İş Mahkemelerinin Görevli Olduğu Davalar	175
6. İcra Mahkemeleri	177
7. Tüketici Mahkemeleri.....	179
a. Genel Olarak.....	180
aa. Tüketici Mahkemeleri.....	181
bb. Tüketici Hakem Heyetleri.....	182
b. Tüketici Mahkemelerinin Görev Alanı.....	184
c. Tüketici Hakem Heyetlerinin Görev Alanı	194
8. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemeleri.....	196
9. Aile Mahkemeleri.....	198
a. Aile Mahkemelerinin Kuruluşu.....	199
b. Aile Mahkemelerinin Görev Alanı.....	201
III. BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİNİN KURULUŞ VE GÖREVLERİ	214
A. Genel Olarak	214
B. Görevleri.....	217
C. Teşkilat	218
1. Genel Olarak.....	218
2. Hukuk Daireleri.....	219
IV. YARGITAY'IN KURULUŞU VE GÖREVLERİ	220

A.	Genel Olarak	221
B.	Yargıtay'ın Görevleri.....	222
C.	Yargıtay Teşkilatı.....	222
1.	Hukuk Daireleri.....	224
2.	Genel Kurullar	228
a.	Hukuk ve Ceza Genel Kurulları.....	228
b.	Yargıtay Büyük Genel Kurulu.....	229
V.	GÖREV KURALLARININ NİTELİĞİ VE GÖREV KURALLARINA AYKIRILIK İLE SONUÇLARI	230
A.	Genel Olarak	233
B.	Görev Kurallarının Niteliği.....	239
C.	Görev Kurallarına Akyırılık ve Sonuçları.....	241
1.	Genel Olarak.....	241
2.	Görevsizlik Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler	245
3.	Davaya Görevli Mahkemedede Devam Edilmesinin Sonuçları	251
4.	Davaya Görevli Mahkemedede Devam Edilmemesinin Sonuçları.....	252
5.	Adlı Yargıda Açılması Gereken Bir Davanın İdarî Yargıda Açılması Hâlinde Yapılacak İşlemler.....	256
6.	İdarî Yargıda Açılması Gereken Bir Davanın Adlı Yargıda Açılması Hâlinde Yapılacak İşlemler.....	260
VI.	YETKİ KURALLARI VE YETKİ KURALLARINA AYKIRILIK İLE SONUÇLARI	265
A.	Genel Olarak	267
B.	Kesin Olmayan Yetki Kuralları.....	268
1.	Genel Yetki Kuralı.....	268
a.	Davalının Yerleşim Yeri Mahkemesi	268
b.	Davalının Birden Fazla Olması Hâlinde Yetkili Mahkeme	273
c.	Davalının Birden Fazla Olması Hâlinde Ortak Yetkili Mahkeme.....	274
2.	Özel Yetki Kuralları.....	279

a. Geçici Olarak Oturulan Yer Mahkemesinin Yetkisi	279
b. Sözleşmeden Doğan Davalarda Yetkili Mahkeme.....	280
c. Haksız Fiilden Kaynaklanan Davalarda Yetkili Mahkeme	286
d. Mirastan Doğan Davalarda Yetkili Mahkeme	289
e. Şubenin İşlemlerinden Doğan Davalarda Yetkili Mahkeme	289
f. Sigorta Sözleşmelerinden Kaynaklanan Tazminat Davalarında Yetkili Mahkeme.....	291
g. Diğer Özel Yetki Hâlleri.....	291
C. Kesin Yetki Kuralları.....	293
1. Taşınmazın Bulunduğu Yer Mahkemesi.....	293
2. Tüzel Kişinin Merkezinin Bulunduğu Yer Mahkemesi	297
3. Mirasbirakanın Son Yerleşim Yeri Mahkemesi.....	299
4. Diğer Kesin Yetki Hâlleri	300
D. Yetki Sözleşmesi	303
1. Genel Olarak.....	304
2. Yetki Sözleşmesinin Şartları.....	305
a. Sözleşmenin Tarafları Tacir veya Kamu Tüzel Kişisi Olmalıdır.....	305
b. Kesin Yetkinin Bulunduğu Durumlarda Yetki Sözleşmesi Yapılamaz	310
c. Yetki Sözleşmesi Yazılı Şekilde Olmalıdır	311
d. Uyuşmazlık ve Mahkeme Belirli Olmalıdır	313
E. Yetki Kurallarına Aykırılık ve Sonuçları.....	320
VII. MAHKEMELER ARASINDA HUKUKÎ YARDIM (İSTİNABE)	329
VIII. YARGI YERİ (MERCİ) TAYİNİ.....	332
A. Yargı Yeri (Merci) Tayini Gereken Hâller.....	332
B. Yargı Yeri Belirtilmesi Usûlü	333

§ 4. YARGI GÖREVLİLERİ

I.	HÂKİMLER	339
A.	Genel Olarak	340
B.	Hâkimlik Mesleğine Giriş	341
C.	Hâkimlerin Seçimi ve Atanması	344
1.	Genel Olarak Sistemler	344
2.	Ülkemizdeki Durum	345
D.	Hâkimlerin Bağımsızlığı	348
1.	Genel Olarak	349
2.	Hâkimlerin Bağımsızlığı	352
E.	Hâkimlere Tanınan Teminatlar	354
F.	Hâkimlerin Sorumluluğu	355
1.	Genel Olarak	356
2.	Hukukî Sorumluluk	356
a.	Genel Olarak	356
b.	Sorumluluk Hâlleri	359
c.	Sorumluluk Davasında Görevli ve Yetkili Mahkeme	365
d.	Sorumluluk Davası ve Yargılama Usûlü	366
e.	Hâkimin Hukukî Sorumluluğu	369
3.	Disiplin Sorumluluğu	369
4.	Cezâ Sorumluluk	370
G.	Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olması ve Reddi	370
1.	Genel Olarak	371
2.	Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olması	373
a.	Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olduğu Hâller	373
b.	Hâkimin Çekinmesi Usûlü	377
3.	Hâkimin Reddi	379
a.	Ret Sebepleri	379
b.	Hâkimin Reddi Usûlü	383
aa.	Taraflardan Birisinin Hâkimi Reddetmesi	384
bb.	Hâkimin Kendisini Reddetmesi	387

c. Hâkimin Reddedilmesinin Sonuçları	389
d. Hâkimin Reddine İlişkin Kararlara Karşı Kanun Yolları.....	390
II. SAVCILAR.....	391
III. ADLİYE MEMURLARI.....	396
A. Yazı İşleri Müdürleri.....	396
B. Zabıt Kâtipleri.....	399
C. Mübaşirler	402
IV. AVUKATLAR.....	403
V. NOTERLER.....	424

§ 5. USÂL İŞLEMLERİ

I. TARAF USÂL İŞLEMLERİ.....	435
A. Genel Olarak	435
B. Taraf Usûl İşlemlerinin Özellikleri.....	437
C. Taraf Usûl İşlemlerinin Çeşitleri.....	440
D. Usûl İşlemlerinde Şekle Uyma Zorunluluğu ve Sonuçları.....	442
E. Taraf Usûl İşlemlerinin Yorumlanması	446
II. MAHKEME USÂL İŞLEMLERİ	448
III. SÜRELER	451
A. Genel Olarak	452
B. Sürelerin Çeşitleri	453
1. Kanunun Belirlediği Süreler	453
2. Hâkimin Belirlediği Süreler	457
a. Genel Olarak.....	457
b. Kesin Olmayan Süre	459
c. Kesin Süre	461
C. Sürelerin Hesaplanması.....	468
D. Adlı Tatil	469
IV. ESKİ HÂLE GETİRME	473
A. Eski Hâle Getirmenin Konusu ve Amacı	473

B.	Eski Hâle Getirmenin Şartları.....	475
1.	Süre Elde Olmayan Bir Sebeple Kaçırılmış Olmalıdır	475
2.	Başka Hukukî Yola Başvurma İmkânı Kalmamış Olmalıdır.....	478
C.	Eski Hâle Getirme Usûlü	479
V.	TEBLİGAT	484
A.	Tebligat ve Davetiye Kavramı	486
1.	Tebliğatı Çıkartacak Merciler	489
2.	Tebliğatı Yapacak Merciler	490
a.	Memur Vasıtasyyla Tebligat	490
b.	Doğrudan Tebligat	491
B.	Tebligat Yapılabilcek Kişiler	492
1.	Genel Olarak	492
2.	Muhatap Yerine Tebligat Yapılabilcek Kişiler	492
a.	Genel Olarak.....	492
b.	Muhatapla Birlikte Yaşayanlara ve Muhatabın Konutunda Çalışanlara Yapılan Tebligat (TebK m. 16) ..	493
c.	Meslek ve Sanat İcra Edenlerin Memur ve Müstahdemlerine Tebligat	495
d.	Muhatap Yerine Tebligat Yapılabilcek Kişiler Bakımından Aranan Şartlar.....	497
aa.	Yaş ve Ehliyet Şartı	497
bb.	İlgili Kişinin Muhatabın Hasmı Olmaması Şartı ..	498
3.	Tüzel Kişilere ve Ticarethanelere Tebligat.....	499
4.	Kanunî Temsilciye ve Vekile Yapılan Tebligat	503
5.	Özel Durumlarda Tebligat	508
a.	Askerî Şahislara Yapılacak Tebligat (TebK m. 14, 15; TebYön m. 22-24).....	508
b.	Otel, Hastahane, Fabrika, Okul Gibi Yerlerde Bulunanlara Tebligat (TebK m. 18; TebYön m. 27)	509
c.	Tutuklu ve Hükümlülere Yapılacak Tebligat (TebK m. 19; TebYön m. 28)	509
C.	Tebligatın Yapılabileceği Yer ve Zaman	509

1.	Muhataba Adresinde veya Adresi Dışında Yapılan Tebligat	509
2.	Tebliğatın Yapılacağı Zaman	516
D.	Tebliğat Giderleri	517
E.	Tebliğatın Yapılması	518
1.	Genel Olarak.....	518
2.	Muhatabın Adreste Bulunmaması veya Tebellüğden Kaçınması Nedeniyle Tebligatın Yapılamadığı Haller.....	519
a.	Tebliğ İmkânsızlığı ve Tebellüğden İmtina Nedeniyle Tebligatin Yapılamaması (TebK m. 21)	519
aa.	Tebligat Anında Muhatabın veya Onun Adına Tebliğ Yapılabilecek Başka Birisinin Adreste Bulunmaması	519
bb.	Muhatabın Tebligatı Almaktan İmtina Etmesi	523
cc.	Muhatabın O Adreste Hiç Oturmamış Olması veya Devamlı Surette Adresten Ayrılması ...	523
b.	Muhatabın Geçici Olarak Adresten Ayrılmış Olması	527
c.	Muhatabın Adresini Değiştirmesi Halinde Tebligat Yapılması.....	530
3.	Elektronik Yolla Tebligat	532
4.	İlânen Tebligat	534
F.	Yurt Dışına Yapılacak Tebligat.....	537
G.	Usûlsüz Tebligat	540
H.	Tebligat Suçları	544

§ 6. TARAFLAR

I.	TARAF KAVRAMI VE TARAFIN BELİRLENMESİ	548
A.	Taraf Kavramı	548
1.	Genel Olarak.....	548
2.	Davada Taraf Kimdir?	550
3.	İki Taraf Sistemi ve Tarafların Hukuki Konumu	553
B.	Tarafın Belirlenmesi	555

1. Genel Olarak.....	555
2. Tarafın Belirlenmesinin Önemi.....	557
II. TARAF EHLİYETİ.....	559
A. Kavram	559
B. Taraf Ehliyetine Sahip Olanlar	559
1. Genel Olarak.....	559
2. Gerçek Kişilerin Taraf Ehliyeti.....	560
3. Tüzel Kişilerin Taraf Ehliyeti	561
4. Tüzel Kişiği Bulunmayan Topluluklar Taraf Ehliyetine Sahip Değildir.....	564
C. Taraf Ehliyeti Noksanlığının Yaptırımı.....	570
1. Genel Olarak.....	570
2. Dava Açıldığında Taraflardan Birinin Taraf Ehliyetinin Noksan Olması	571
3. Taraf Ehliyetinin Dava Esnasında Sona Ermesi.....	577
III. DAVA EHLİYETİ.....	585
A. Kavram	585
B. Dava Ehliyetine Sahip Olanlar	585
C. Dava Ehliyeti Noksanlığının Yaptırımı	588
IV. DAVA TAKİP YETKİSİ	592
A. Kavram	592
B. Türleri	593
1. Bağımlı Dava Takip Yetkisi.....	594
2. Bağımsız Dava Takip Yetkisi (Dava Yetkinliği)	596
C. Dava Takip Yetkisi Noksanlığının Yaptırımı	604
V. SIFAT	607
VI. TARAF DEĞİŞİKLİĞİ	619
A. Genel Olarak	619
B. Kanunî Taraf Değişikliği.....	620
C. İradî Taraf Değişikliği.....	622
1. Genel Olarak	622
2. İradî Taraf Değişikliği Türleri.....	631

a. Genel Olarak.....	631
b. İradî Taraf Değişimi.....	632
c. İradî Taraf Katılımı.....	633
3. İradî Taraf Değişikliğine İlişkin Mevzuat ve Uygulamadaki Durum.....	633
4. İradî Taraf Değişikliğinin Hukukî Niteliği	641
5. İradî Taraf Değişikliğinin Yapılması	644
a. İradî Taraf Değişikliğinin Kural Olarak Karşı Tarafın Rızasıyla Yapılabilmesi	644
aa. İradî Taraf Değişikliğine İlişkin Hükümlere İstinenten Davacı ve Davalı Tarafta Taraf Değişiminin Yapılabilmesi	645
bb. İradî Taraf Değişikliğine İlişkin Hükümlere İstinenten Davacı ve Davalı Tarafta Taraf Katılımının Yapılabilmesi.....	647
b. Hâkimin İzni İle Taraf Değişikliği Yapılabilecek Haller	649
6. İradî Taraf Değişikliğinin Sonuçları.....	654
7. İradî Taraf Değişikliğinde Yargılama Giderleri	659
D. İradî Taraf Değişikliği İle Tarafta Düzeltme Yapılması Ayrımı	662
VII. TARAFLARIN DAVADA TEMSİLİ	666
A. Genel Olarak	667
B. Davada Kanunî Temsil.....	667
1. Genel Olarak.....	667
2. Gerçek Kişilerin Kanunî Temsili.....	668
3. Tüzel Kişilerin Kanunî Temsili	671
4. Kanunî Temsilde Noksanlık Bulunması.....	671
C. Davada İradî Temsil (Davaya Vekâlet).....	673
1. Genel Olarak.....	673
2. Vekâletname Verilmesi	676
3. Davaya Vekâletin Kapsamı.....	677
a. Davaya Vekâletin Kanunî Kapsamı.....	677
b. Vekile Özel Yetki Verilmesini Gerektiren Haller.....	678

4. Vekâletnamenin Mahkemeye Verilmesi.....	680
5. Davaya Vekâletin Sona Ermesi.....	684
VIII. DAVA ARKADAŞLIĞI.....	684
A. Genel Olarak	685
B. İhtiyarî Dava Arkadaşlığı	686
1. Anlamı, Doğumu, Amacı ve Sebepleri.....	686
a. İhtiyarî Dava Arkadaşlığının Anlamı, Doğumu ve Amacı.....	686
b. İhtiyarî Dava Arkadaşlığına Yol Açıyan Sebepler.....	690
aa. Dava Konusu Olan Hak veya Borcun Ortak Olması	690
bb. Ortak Bir İşlem İle Hak Sahibi Olunması veya Yükümlülük Altına Girilmesi.....	690
cc. Davaların Temelini Oluşturan Vakıaların ve Hukukî Sebeplerin Aynı veya Birbirine Benzer Olması	692
2. İhtiyarî Dava Arkadaşlığının Hüküm ve Sonuçları	694
C. Mecburî Dava Arkadaşlığı	702
1. Anlamı ve Doğumu.....	702
a. Maddî Bakımdan Mecburî Dava Arkadaşlığı	702
b. Şeklî Bakımdan Mecburî Dava Arkadaşlığı	705
2. Mecburî Dava Arkadaşlığının Hükümleri	711

§ 7. DAVAYA MÜDAHALE

I. GENEL OLARAK.....	715
II. FER’İ MÜDAHALE.....	716
A. Genel Olarak	717
B. Hukuki Niteliği	718
C. Fer’i Müdahale ve Davanın İhbarı	719
D. Fer’i Müdahalenin Koşulları	720
1. Görülmekte Olan Bir Davanın Bulunması	720
2. Tahkikat Aşamasının Henüz Sona Ermemiş Olması	721

3. Fer'i Müdahilin Görülmekte Olan Davada Taraf Olmaması.....	723
4. Fer'i Müdahilin Taraf ve Dava Ehliyetine Sahip Bulunması	724
5. Hukukî Yarar	724
E. Fer'i Müdahale Usûlü.....	726
F. Fer'i Müdahalenin Hükümleri ve Fer'i Müdahilin Davadaki Konumu	729
G. Müdahalenin Etkisi	734
III. DAVANIN İHBARI	737
A. Medeni Usûl Hukuku Anlamında İhbar Kavramı (Davanın İhbarı)	737
B. Davanın İhbarının Hukukî Niteliği	739
C. Davanın İhbarı ve Fer'i Müdahale Arasındaki İlişki	741
D. İhbarın Şartları.....	741
1. Genel Olarak.....	741
2. Davanın Tarafının İhbarı Talep Etmesi.....	743
3. Taraf ve Dava Ehliyeti	749
4. Davanın “Üçüncü Kişi”ye İhbar Edilmesi.....	751
5. Davanın Açılmış ve Görülmekte Olması	753
E. Davanın İhbarının Usûlü	758
1. Genel Olarak.....	758
2. İhbar Beyanının İçeriği.....	759
3. Kısmî İhbar ve Dava Konusunun Değişmesi.....	760
4. İhbar Talebinin Mahkemece İncelenmesi.....	760
F. İhbar Üzerine Üçüncü Kişinin Tutumu	762
G. İhbarın Sonuçları	764
H. Hizmet Tespit Davasının Sosyal Güvenlik Kurumuna İhbarı	766
IV. ASLÎ MÜDAHALE	767
A. Anlamı	767
B. Aslı Müdahalenin Şartları.....	768
C. Aslı Müdahale Usûlü	771
D. Aslı Müdahale Davasının İncelenmesi ve Karar.....	772

§ 8. MEDENÎ USÛL HUKUKUNA HÂKİM OLAN İLKELER

I.	GENEL OLARAK.....	781
II.	TASARRUF İLKESİ.....	783
	A. Anlamı	783
	B. Tasarruf İlkesinin Sonuçları.....	785
	C. Tasarruf İlkesinin İstisnaları.....	792
III.	TARAFLARCA GETİRİLME (HAZIRLAMA) İLKESİ	795
	A. Anlamı	795
	B. Taraflarca Getirilme İlkesinin Sonuçları	801
	C. Taraflarca Getirilme İlkesinin İstisnaları	805
IV.	TEKSİF İLKESİ	809
V.	YARGILAMANIN HÂKİM TARAFINDAN YÜRÜTÜLMESİ.....	812
VI.	DAVAYI AYDINLATMA ÖDEVİ.....	818
VII.	DOĞRUDANLIK İLKESİ.....	836
VIII.	HÂKİMİN DELİLLERİ DEĞERLENDİRMESİ	842
IX.	ADİL (DOĞRU) YARGILANMA HAKKI	845
	A. Genel Olarak	845
	B. Adil Yargılanma Hakkının Unsurları	847
	1. Kanunî, Bağımsız ve Tarafsız Bir Mahkeme Tarafindan Yargılanma	847
	2. Makûl Süre İçinde Yargılanma.....	851
	3. Alenî Surette Yargılanma	854
	4. Hakkaniyete Uygun Olarak (Adil) Yargılanma	854
X.	HUKUKÎ DİNLENİLME HAKKI	862
	A. Genel Olarak	862
	B. Hukuki Dinlenilme Hakkının Unsurları.....	867
	1. Bilgilendirme Hakkı	868
	2. Açıklama ve İspat Hakkı.....	874
	3. Dikkate Alınma Hakkı	879
	C. Hukuki Dinlenilme Hakkının İhlâl Edilmesinin Sonuçları ...	885

XI.	USÂL EKONOMİSİ İLKESİ (YARGILAMANIN BASIT, ÇABUK, UCUZ YÜRÜTÜLMESİ).....	886
XII.	ALENİLİK İLKESİ	895
XIII.	SÖZLÜLÜK-YAZILILIK İLKESİ.....	905
XIV.	MAHKEMELERDE KULLANILAN DİL.....	909
XV.	TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	911
	A. Dürüst Davranma Yükümlülüğü	912
	B. Doğruyu Söyleme Ödevi.....	917

(CİLT II)

§ 9. DAVA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

I.	DAVA KAVRAMI	923
II.	DAVA ŞARTLARI	925
	A. Kavram	926
	B. Dava Şartlarının Çeşitleri	927
	1. Genel Dava Şartları.....	927
	a. Mahkemeye İlişkin Dava Şartları.....	928
	aa. Yargı Yetkisi (m. 114/1-a).....	928
	bb. Yargı Yolu (m.114/1-b).....	929
	cc. Görev (m. 114/1-c)	930
	dd. Kesin Yetki (m. 114/1-ç)	930
	b. Taraflara İlişkin Dava Şartları.....	931
	aa. İki Tarafın Bulunması.....	931
	bb. Taraf Ehliyeti (m. 114/1-d).....	931
	cc. Dava Ehliyeti (m. 114/1-d)	931
	dd. Davaya Vekâlet Ehliyeti ve Geçerli Vekâletname (m. 114/1-f)	932
	ee. Davayı Takip Yetkisi (m. 114/1-e)	933
	c. Dava Konusu Şeye İlişkin Dava Şartları.....	933

aa. Davacı Tarafından Gider Avansı Yatırılması (m. 114/1-g)	933
bb. Teminat Gösterilmesine İlişkin Kararın Yerine Getirilmesi (m. 114/1-ğ)	946
cc. Hukuki Yarar (m. 114/1-h)	946
dd. Davanın Derdest Olmaması (m. 114/1-i)	949
ee. Kesin Hüküm Bulunmaması (m. 114/1-i)	949
ff. Dava Konusu Yapılan Talebin Dava Edilebilir Olması	950
2. Özel Dava Şartları	950
C. Dava Şartlarının İncelenmesi (m. 115)	950
III. DAVA ÇEŞİTLERİ	954
A. Talep Edilen Hukukî Korumaya Göre Dava Çeşitleri	960
1. Eda Davaları	960
a. Genel Olarak.....	960
b. Eda Davalarının Türleri.....	962
c. Eda Davalarında Hukukî Yarar	965
d. Eda Davaları Neticesinde Verilecek Kararlar	970
2. Tespit Davaları	972
a. Genel Olarak.....	972
b. Tespit Davalarının Türleri.....	975
c. Tespit Davalarında Hukukî Yarar	976
d. Tespit Davaları Neticesinde Verilecek Kararlar	983
3. İnşaâ (Yenilik Doğuran) Davalar	984
a. Genel Olarak.....	984
b. İnşaâ Dava Türleri.....	985
c. İnşaâ Davalarda Hukukî Yarar	986
d. İnşaâ Dava Neticesinde Verilecek Kararlar	987
B. Talep Sonucuna Göre Dava Çeşitleri	988
1. Genel Olarak.....	988
2. Kîsmî Dava.....	989
a. Genel Olarak.....	989

b. Kîsmî Davanın Amacı	989
c. Kîsmî Davanın Şartları.....	990
d. Kîsmî Davanın Türleri	1000
e. Kîsmî Dava Açılmاسının Sonuçları	1002
3. Belirsiz Alacak ve Tespit Davası.....	1016
a. Genel Olarak.....	1016
b. Belirsiz Alacak Davasının Amacı.....	1020
c. Belirsiz Alacak Davasının Dava Çeşitleri İçindeki Yeri	1025
d. Belirsiz Alacak Davasının Şartları.....	1027
aa. Talep Sonucunun Miktarının Belirlenmesinin İmkânsız veya Davacıdan Beklenemeyecek Olması	1027
bb. Dava Dilekçesinde Geçici Talep Sonucunun Belirtilmesi	1043
cc. Belirsiz Alacak Davası Açılan Davacı, Talep Sonucunu Dayandırıldığı Tüm Vakıaları Eksiksiz Olarak Bildirmelidir	1049
e. Belirli Alacaklar İçin Belirsiz Alacak Davası Açılması .	1054
f. Talep Sonucunun Belirlenmesine Davalının Karşı Koyabilmesi	1065
g. Kîsmî Dava İle Birlikte Tespit Davası Açılması.....	1068
h. Belirsiz Tespit Davası Açılması	1075
i. Zaman İtibariyle Uygulanması	1080
4. Terditli (Kademeli) Davalar	1083
a. Genel Olarak.....	1083
b. Terditli Davanın Şartları.....	1083
c. Terditli Davanın İncelenmesi	1085
5. Seçimlik Davalar	1088
6. Davaların Yiğilması (Objektif Dava Birleşmesi).....	1092
7. Mütelahik (Yarışan Haklara Dayalı) Davalar.....	1098
C. Topluluk Davası	1098

§ 10. DAVANIN AÇILMASI

I.	DAVA HAKKI.....	1112
II.	DAVA DİLEKÇESİ	1113
	A. Dava Dilekçesinin Unsurları	1115
	1. Mahkemenin Adı	1117
	2. Tarafların Ad ve Soyadları ile Adresleri.....	1118
	3. Davacının Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası	1131
	4. Tarafların Kanunî Temsilcilerinin ve Davacı Vekilinin Adı Soyadı ve Adresleri	1132
	5. Dava Konusu (Müddeabih)	1133
	6. Davanın Dayandığı Vakıalar (Dava Sebebi)	1135
	7. Dayanılan Deliller	1138
	8. Hukukî Sebepler	1146
	9. Talep Sonucu	1149
	10. İmza	1155
	B. Dava Dilekçesinin Unsurlarında Noksanlık Bulunması	1155
III.	DAVA DİLEKÇESİNİN MAHKEMEYE VERİLMESİ.....	1163
IV.	DAVANIN AÇILMA ZAMANI	1167
V.	DAVA AÇILMASININ SONUÇLARI	1169
	A. Genel Olarak	1169
	B. Maddî Hukuk Bakımından	1170
	1. Zamanaşımının Kesilmesi ve Hak Düşürücü Sürenin Korunması.....	1170
	2. Şahsa Bağlı Hakların Malvarlığı Hakkına Dönüşmesi	1178
	3. Bazı Hallerde İyiniyetin Ortadan Kalkması.....	1180
	4. Davalının Temerrüde Düşmesi.....	1181
	C. Usûl Hukuku Bakımından.....	1181
	1. Mahkemenin Davayı İnceleme Zorunluluğu	1181
	2. Derdestlik.....	1182
	3. Davanın Açıldığı Tarihe Göre Dava Şartlarının İncelenmesi ve Hüküm Kurulması	1187
	4. İhtiyati Tedbirin ve İhtiyati Haczin Korunması.....	1188

5. Davayı Geri Alma Yasağı.....	1188
VI. TEMİNAT GÖSTERİLMESİ	1193
A. Teminat Göstermekle Yükümlü Olanlar.....	1193
B. Teminat Hakkında Mahkemenin İncelemesi	1197
C. Teminatın Niteliği ve Kapsamı.....	1198

§ 11. DAVAYA CEVAP

I. SAVUNMA HAKKI	1200
II. SAVUNMANIN ŞEKLİ	1201
A. Davanın Kabul Edilmesi	1202
B. Cevap Dilekçesi Verilmemesi.....	1202
C. Cevap Dilekçesi Verilmesi	1207
III. SAVUNMA SEBEPLERİ.....	1207
A. Maddi Hukuka İlişkin Savunma Sebepleri.....	1208
1. İtirazlar.....	1208
2. Def'iler	1209
3. Takasın Özel Durumu.....	1211
B. Usûl Hukukuna İlişkin Savunma Sebepleri	1217
1. Dava Şartları.....	1217
2. İlk İtirazlar (Dava Engelleri).....	1218
a. İlk İtiraz Hâlleri.....	1218
aa. Yetki İtirazı	1219
bb. İşbölgümü İtirazı.....	1219
cc. Tahkim İtirazı.....	1219
b. İlk İtirazların İleri Sürülmesi, İncelenmesi ve İlk İtirazlar Hakkında Verilecek Kararlar	1222
3. Karşı Dava Açılması.....	1228
a. Genel Olarak.....	1228
b. Karşı Davanın Şartları.....	1229
aa. Asıl Dava Derdest Olmalıdır.....	1229

bb. Asıl Dava ile Karşı Dava Arasında Bağlantı Bulunmalıdır.....	1230
cc. Asıl Dava ile Karşı Dava Aynı Yargı Yoluna Tâbi Olmalıdır.....	1230
c. Karşı Dava Açma Süresi	1232
d. Karşı Davanın Açılması ve İncelenmesi.....	1233
IV. CEVAP DİLEKÇESİ	1235
A. Cevap Dilekçesinin Unsurları.....	1235
1. Mahkemenin Adı	1235
2. Tarafların Ad ve Soyadları ile Adresleri.....	1235
3. Davalının Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası.....	1236
4. Kanunî Temsilci ve Vekilin Adı Soyadı ve Adresi	1237
5. Savunmanın Dayanağı Olan Vakıalar	1237
6. Dayanılan Deliller	1238
7. Hukukî Sebepler	1239
8. Talep Sonucu	1240
9. İmza	1240
B. Cevap Dilekçesinin Unsurlarında Noksanlık Bulunması	1240
V. CEVAP DİLEKÇESİİNİN MAHKEMEYE VERİLMESİ.....	1242
VI. CEVAP SÜRESİ	1243
A. Kural.....	1243
B. Cevap Süresinin Uzatılması	1245
VII. CEVAP DİLEKÇESİ VERMENİN SONUÇLARI	1247
VIII. CEVABA CEVAP VE İKİNCİ CEVAP DİLEKÇELERİ	1247
IX. İDDİA VE SAVUNMANIN GENİŞLETİLMESİ VEYA DEĞİŞTİRİLMESİ YASAĞI	1249
A. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı	1249
1. Genel Olarak.....	1249
2. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağına Tâbi Olan Durumlar	1254
a. Dava Sebebinin (Vakıaların) Genişletilmesi veya Değiştirilmesi.....	1254
b. Talep Sonucunun Genişletilmesi veya Değiştirilmesi..	1256

3. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağının İstisnaları.....	1257
a. Davalının Açık Rızası	1257
b. Islah.....	1258
c. Dava Konusunun Devri.....	1259
B. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı	1260
1. Genel Olarak.....	1260
2. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağına Tâbi Olan Durumlar.....	1262
3. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağının İstisnaları.....	1264
C. İddia ve Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı Bakımından Davada Dikkate Alınan Aşamalar ve Sonuçları	1267

§ 12. ÖN İNCELEME

I. GENEL OLARAK.....	1271
II. ÖN İNCELEMENİN KAPSAMI	1281
A. Ön İncelemede Doğrudan Yapılacak İşlemler	1281
1. Genel Olarak	1281
2. Dava Şartları ile İlk İtirazların İncelenmesi ve Karara Bağlanması.....	1284
3. Uyuşmazlık Konularının Tam Olarak Belirlenmesi.....	1287
4. Hazırlık İşlemleri ile Tarafların Delillerini Sunmaları ve Delillerin Toplanması İçin Gereken İşlemlerin Yapılması	1290
5. Tarafların Üzerinde Serbestçe Tasarruf Edebileceği Davalarda Sulhe veya Arabuluculuğa Teşvik Edilmesi	1293
6. Ön İncelemede Yapılan İşlemlerin Tutanağa Geçirilmesi	1296
7. Ön İnceleme Tamamlanmadan Tahkikata Geçilememesi (Ön İncelemenin Yapılmamasının Yaptırımı)	1297
B. Ön İncelemeyle Bağlılı İşlemler	1305

1. İddia ve Savunmanın Genişletilmesi ve Değiştirilmesi Yasağı.....	1305
2. Süreler Hakkında Karar Verilmesi.....	1307
III. ÖN İNCELEMENİN YAPILIŞ ŞEKLİ	1312
A. Genel Olarak	1312
B. Duruşmasız Ön İnceleme (m. 138)	1313
C. Duruşmalı Ön İnceleme (m. 139-140).....	1318
1. Tarafların Ön İnceleme Duruşmasına Davet Edilmesi (m. 139)	1318
2. Ön İnceleme Duruşması (m. 140).....	1320
a. Ön İnceleme Duruşmasında Yapılacak İşlemler	1320
b. Ön İnceleme Tutanağının Düzenlenmesi ve Ön İncelemede Verilmesi Gereken Kararlar	1327

§ 13. TAHKİKAT

I. TAHKİKATIN YAPILMASI.....	1331
A. Genel Olarak	1331
B. Tahkikat Yapılmasına Gerek Bulunmaması.....	1335
C. Davanın Hüküm İçin Yeterince Aydınlanmamış Olması (Tahkikatın Yapılması)	1336
II. DURUŞMALAR.....	1340
A. Genel Olarak	1340
B. Duruşmaların Yeri ve Zamanı	1348
C. Duruşmaların İşleyiği ve Düzeni.....	1352
III. MAHKEME KAYITLARI, DOSYA VE TUTANAKLAR.....	1356
A. Mahkeme Kayıtları.....	1356
B. Dosyalar	1358
C. Tutanaklar.....	1363
IV. İSTİCVAP	1367
A. Kavram ve Hukuki Niteliği	1368
B. İsticvaba Başvurulabilecek Haller.....	1381

C.	İsticvap Usûlü ve Sonuçları.....	1387
V.	ÖN SORUN -BEKLETİCİ SORUN	1392
	A. Genel Olarak	1392
	B. Ön Sorun.....	1394
	1. Ön Sorunun Ortaya Çıkışı	1394
	2. Ön Sorunun İncelenme Usûlü ve Ön Sorun Kararının Sonuçları.....	1397
	C. Bekletici Sorun	1403
	1. Bekletici Sorunun Ortaya Çıkışı	1403
	2. Bekletici Sorunun Şartları.....	1404
	a. Ortaya Çıkan Sorunun Mahkemenin Görevi Dışında Olması.....	1404
	b. Ön Sorun Oluşturma (Bekleticilik) veya Bağlılık Bulunması.....	1406
	c. Başka Bir Mahkemedede Yargılamanın veya İdarî Makama Başvurunun Bulunması/Yapılması	1411
	d. Mahkemenin Kararı.....	1413
	3. Bekletici Sorun Kararı ve Sonuçları.....	1413
VI.	DAVALARIN BİRLEŞTİRİLMESİ VE AYRILMASI	1425
	A. Genel Olarak	1426
	B. Davaların Birleştirilmesi	1427
	1. Davaların Birleştirilmesi Şartları	1427
	a. Genel Olarak.....	1427
	b. Aynı veya Benzer Sebepten Doğma	1429
	c. Davalardan Biri Hakkında Verilecek Hükmün Diğerini Etkileyeceğ Nitelikte Olması	1432
	2. Davaların Birleştirilmesi Usûlü	1433
	a. Davaların Aynı Düzey ve Sıfattaki Hukuk Mahkemelerinde Görülmlesi	1433
	b. Birleştirme Talebi ve Karar	1439
	C. Davaların Ayrılması.....	1448
	1. Davaların Ayrılması Şartları.....	1448

a. Genel Olarak Yargılamanın Daha İyi Yürütlmesini Sağlamak.....	1448
b. Şartları Oluşmadan Davaların Birlikte Açılması veya Sonradan Birleştirilmiş Olması	1450
c. Özel Hükümler Gereğince Ayırma	1450
d. İşin Niteliği veya Davanın Türü Sebebiyle Ayırma.....	1451
2. Davaların Ayrılması Usûlü.....	1453
VII. DOSYANIN İŞLEMDEN KALDIRILMASI VE DAVANIN AÇILMAMIŞ SAYILMASI	1455
A. Genel Olarak	1456
B. Dosyanın İşlemden Kaldırılmasını Gerektiren Durumlar	1457
1. Genel Olarak	1457
2. İki Tarafın Duruşmaya Gelmemesi veya Gelip de Davayı Takip Etmek İstememeleri Halinde.....	1461
3. Bir Tarafın Duruşmaya Gelmemesi Halinde.....	1467
4. Diğer Hallerde.....	1471
C. Dosyanın İşlemden Kaldırılması Kararı ve Yenilenmesi.....	1473
1. Dosyanın İşlemden Kaldırılması Kararı ve Sonuçları.....	1473
2. Davanın Yenilenmesi.....	1477
D. Davanın Açılmamış Sayılması.....	1480
1. Davanın Açılmamış Sayılmasını Gerektiren Haller.....	1480
2. Davanın Açılmamış Sayılması Kararı ve Sonuçları	1482
VIII. ISLAH	1485
A. Kavram ve Tanım	1486
B. Islahın Konusu ve Kapsamına Giren İşlemler.....	1489
1. Genel Olarak.....	1489
2. Islahın Konusu Olabilecek İşlemler.....	1490
a. Vakıaların İslahı.....	1490
b. Talep Sonucunun İslahı.....	1502
3. Islahın Konusu Olamayacak veya Islahla Yapılamayacak İşlemler.....	1513
C. Islahın Yapılması	1520
1. Islahın Yapılabileceği Zaman	1520

2. Islahın Kabul Şartları	1527
3. Islahın Usûlü ve Türleri	1531
D. Islahın Etkisi	1540
IX. DAVA KONUSUNUN DEVRİ	1552
A. Genel Olarak	1552
B. Dava Konusunun Devrinin Sonuç Doğurduğu Zaman Dilimi.....	1555
C. Dava Konusunun Devrinin Ortaya Çıkışı ve Yargılamaya Etkisi	1557
D. Davalı Tarafın Dava Konusunu Devretmesi.....	1564
1. Seçim Hakkı ve Seçim Hakkının Kullanılması.....	1564
2. Dava Konusunu Devrالana Karşı Davaya Devam Edilmesi.....	1568
3. Davanın Temlik Eden Davalıya Karşı Tazminat Davasına Dönüşürlmesi.....	1571
E. Davacının Dava Konusunu Devri	1574
X. TAHKİKATIN SONA ERMESİ VE SÖZLÜ YARGILAMA	1577
A. Tahkikatın Sona Ermesi	1577
B. Sözlü Yargılama	1578

§ 14. İSPAT

I. GENEL OLARAK.....	1585
II. İSPAT HAKKI.....	1587
A. İspat Hakkının Önemi ve Hukuki Niteliği	1587
B. İspat Hakkının İçeriği.....	1589
C. İspat Hakkının Sınırları	1590
1. Süreye ve Usûle İlişkin Sınırlamalar.....	1591
2. Hukuka Aykırı Yollardan Elde Edilen Delillere İlişkin Sınırlamalar	1592
a. Genel Olarak.....	1592
b. Konu Bakımından Sınırlama	1593
c. Elde Edilme Yöntemi Bakımından Yasaklama.....	1593

d. Hukuka Aykırı Yollardan Elde Edilen Delillerin Değerlendirilmesi Yasağı	1595
3. Kanunî Delil Sisteminden Doğan Sınırlamalar	1609
4. Delillerin Caiziyetinden Doğan Sınırlamalar	1613
D. İspat Hakkının İhlâli.....	1614
III. İSPAT TÜRLERİ.....	1616
A. Asıl İspat-Karşı İspat-Aksini İspat.....	1616
B. Doğrudan İspat-Dolaylı İspat.....	1619
1. Genel Olarak.....	1619
2. Dolaylı İspatın Türleri.....	1619
a. Emare (Emare İspati)	1620
b. İlk Görünüş İspatı.....	1623
IV. İSPATIN KONUSU	1626
A. Vakıalar.....	1626
1. Genel Olarak.....	1626
2. Koşul (Soyut) Vakıalar - Somut Vakıalar.....	1627
3. Müşpet (Olumlu) Vakıalar - Menfi (Olumsuz) Vakıalar ..	1629
B. Yabancı Kanun Hükümleri	1631
V. İSPATIN GEREKLİ OLMADIĞI HÂLLER.....	1632
A. İkrar.....	1632
1. Genel Olarak.....	1633
2. İkrar Çeşitleri	1637
a. Basit İkrar	1637
b. Vasıflı İkrar (Gerekçeli İnkâr)	1638
c. Bileşik İkrar	1639
aa. Genel Olarak.....	1639
bb. Bağlantılı Bileşik İkrar.....	1640
cc. Bağlantısız Bileşik İkrar	1640
3. İkrarın Bölünmesi Sorunu	1641
a. Genel Olarak.....	1641
b. Basit İkrarda.....	1642
c. Vasıflı İkrarda	1642

d. Vasıflı İkrarda İspat Yükü Yer Değiştirmeden Bölünme (ya da İspat Konusunun Değiştirilmesi) Mümkün müdür?	1644
e. Bağlantılı Bileşik İkrarda	1647
f. Bağlantısız Bileşik İkrarda.....	1649
4. İkrardan Dönme (İkrarın Geri Alınması).....	1649
a. İkrar Edilen Vakıanın Gerçege Uygun Olmadığı.....	1650
b. İkrarın Maddi Bir Hata Sonucu Yapılmış Olduğu.....	1651
B. Çekişmesiz Vakıalar	1653
C. Herkesçe Bilinen Vakıalar.....	1654
D. Karineler.....	1655
1. Kavram	1655
2. Fiili Karineler	1655
3. Kanunî Karineler.....	1657
a. Kanunî Karine Kavramı.....	1657
b. Kanunî Karinelerde İspat Yükü.....	1659
4. Karinenin Aksini İspatta İddia, Somutlaştırma ve İspat Yükleri.....	1663
5. Aksini İspatta Karineye Dayanan Tarafa Düzen Yükler... ..	1665
a. Aksini İspat Faaliyetinde Savunmanın Somutlaştırılması Yükü.....	1666
b. Karineye Dayanan Tarafın Karşı Delil İkame Yükü	1667
6. Karinelerle Varsayımların Farkı	1668
VI. İDDİA (SAVUNMA) VE SOMUTLAŞTIRMA YÜKÜ	1673
A. İddia Yükü.....	1673
1. İddia ve Savunma Kavramları	1673
2. İddia Yükü Kavramı.....	1674
a. Objektif İddia Yükü.....	1676
b. Sübjektif İddia Yükü	1677
B. İnkâr ve Savunma Yükü Var Mıdır?.....	1680
C. Somutlaştırma Yükü.....	1681
1. Somutlaştırma Yükü Kavramı.....	1681
2. Somutlaştırma Yükünün Kapsamı.....	1683

VII.	İSPAT YÜKÜ	1692
A.	Genel Olarak İspat Yükü Kavramı	1693
B.	İspat Yükü Kuralı	1696
C.	İspat Yükü Kurallarının Uygulama Alanı ve Fonksiyonları..	1698
D.	İspat Yükü Kurallarının Niteliği	1702
E.	İspat Yüküne İlişkin Özel Durumlar.....	1705
VIII.	DELİL İKAME (GÖSTERME) YÜKÜ	1707
IX.	İSPAT ÖLÇÜSÜ.....	1714
A.	Genel Olarak	1714
B.	Tam İspat (Kesin İspat)	1718
C.	Yaklaşık İspat (Gerçeğe Yakın İspat)	1720
X.	İSPAT KONUSUNDAKİ YÜKLERİN İSPAT FAALİYETİNE ETKİSİ	1720
XI.	MENFÎ VAKIALARIN İSPATINA İLİŞKİN ÖZELLİKLER	1722
A.	Menfî Vakıaların İspatında Usûlî Yüklerin Fonksiyonu	1722
B.	Menfî Vakıa - Menfî Tespit Davası İlişkisi	1728
XII.	İSPAT ARACLARI (DELİLLER).....	1730
A.	Delil Kavramı.....	1730
B.	Dolaylı-Dolaysız Delil Ayrımı (?)	1732
C.	Delil Sistemleri	1733
D.	Delil Türleri	1735
1.	Kesin Deliller.....	1735
2.	Takdirî Deliller	1737
E.	Hukuk Muhakemeleri Kanunu'ndaki Delillerin Temsili Nitelikleri Yönünden Tartışılması	1738
1.	Belge	1738
2.	Senet	1738
3.	Yemin	1738
4.	Kesin Hüküm	1739
5.	Tanık	1739
6.	Bilirkişi	1739
7.	Keşif.....	1739

F. Delil Sözleşmesi.....	1740
1. Genel Olarak.....	1740
2. Delil Sözleşmesinin Kuruluşu, Şekli ve Geçerlilik Şartları	1742
a. Delil Sözleşmesinin Kuruluşu.....	1742
b. Delil Sözleşmesinin Şekli ve Geçerlilik Şartları.....	1742
3. Delil Sözleşmesinin Konusu ve Türleri.....	1749
a. Genel Olarak	1749
b. Münhasır Delil Sözleşmesi.....	1750
c. Münhasır Olmayan Delil Sözleşmesi.....	1754
XIII. DELİLLERİN GÖSTERİLMESİ	1756
A. Genel Olarak	1756
B. Delilerin Gösterilmesi Zamanı.....	1757
C. Delillerin Sunulması ve İncelenmesi.....	1763

§ 15. DELİLLER

I.	SENET	1765
A.	Kavram	1771
1.	Belge ve Senet.....	1771
2.	Senet Hakkında Genel Bilgiler.....	1773
3.	Senedin Unsurları	1773
B.	Senet Çeşitleri.....	1779
1.	Resmî Senetler	1779
a.	Noter Senetleri	1780
b.	Yabancı Ülkelerde Düzenlenen Senetler.....	1781
c.	Resmî Makam ve Mercilerce Düzenlenen Diğer Belgeler.....	1782
d.	Resmî Senetlerin İspat Gücü.....	1782
e.	Resmî Senetlerin Sahteliği	1783
aa.	Sahtelik İddiasının Görülmekte Olan Davaya Etkisi.....	1783

bb. Sahtelik İddiasının İcra Takiplerine Etkisi.....	1786
2. Adî Senetler.....	1790
a. Adî Senetlerin İspat Gücü.....	1790
b. Adî Senetler Hakkında Sahtelik İddiası	1791
c. Adî Senetlerde Sahtelik İddiasının İncelenmesi.....	1794
d. Adî Senetlerde Sahtelik İddiasının Sonuçları	1796
aa. Sahtelik İddiasının Derdest Davaya Etkisi	1796
bb. Sahtelik İddiasının İcra Takiplerine Etkisi.....	1800
cc. Cumhuriyet Savcılığına Suç İhbarında Bulunulmasının ve Ceza Mahkemesinde Sahtecilik Davası Açılmamasının İcra Takibine Etkisi.....	1807
C. Belgelerin Mahkemeye Verilmesi (İbrazı) Zorunluluğu.....	1813
D. Ticarî Defterlerin İbrazı ve Delil Olması	1823
1. Ticarî Defterlerin İbrazı.....	1823
2. Ticarî Defterlerin Delil Olması.....	1826
a. Genel Olarak.....	1826
b. Ticarî Defterlerin Sahibi Lehine Delil Olması.....	1829
c. Ticarî Defterlerin Sahibi Aleyhine Delil Olması	1832
d. Delil Olarak Münhasır Karşı Tarafın Ticarî Defterlerine Dayanılması.....	1833
E. Senetle İspat Zorunluluğu	1836
1. Kural.....	1836
2. Senetle İspat Kuralının İstisnaları.....	1841
a. Delil Başlangıcı	1841
b. Maddî ve Manevî İmkânsızlık Hâlleri.....	1851
aa. Yakın Hısimlar Arasındaki Manevî İmkânsızlık Nedeniyle Tanık Dinletilebilir (m. 203/1-a).	1851
bb. İşin Niteliğine ve Tarafların Durumlarına Göre, Senede Bağlanmaması Teamül Olarak Yerleşmiş Bulunan Hukukî İşlemler Tanıkla İspat Edilebilir (m. 203/1-b).	1853

cc.	Yangın, Deniz Kazası, Deprem Gibi Senet Alınmasında İmkânsızlık veya Olağanüstü Güçlü Bulunan Hâllerde Yapılan İşlemler Tanıkla İspatlanabilir (m. 203/1-c).	1856
dd.	Hukuki İşlemlerde İrade Bozukluğu ile Aşırı Yararlanma İddiaları Tanıkla İspat Edilebilir (m. 203/1-ç).	1857
ee.	Hukuki İşlemlere ve Senetlere Karşı Üçüncü Kişilerin Muvazaa İddialarının Tanıkla İspatı Mümkündür (m. 203/1-d).	1858
ff.	Bir Senedin Sahibi Elinde Beklenmeyen Bir Olay veya Zorlayıcı Bir Nedenle Yahut Usûlune Göre Teslim Edilen Bir Memur Elinde veya Noterlikte Herhangi Bir Şekilde Kaybolduğu Kanısını Kuvvetlendirecek Delil veya Emarelerin Bulunması Hâlinde de Tanık Dinletilebilir (m. 203/1-e).	1859
gg.	Hayatın Olağan Akışına Aykırılık.....	1861
3.	Senede Karşı Tanıkla İspat Yasası (Senede Karşı Senetle İspatı Kuralı).....	1863
4.	Senede Karşı Senetle İspat Zorunluluğunun İstisnaları ...	1866
II.	YEMİN	1872
A.	Genel Olarak	1873
B.	Yemin Usûlü	1875
III.	TANIK	1886
A.	Genel Olarak	1887
B.	Tanık Gösterilmesi	1888
C.	Tanıklık Yapma Mecburiyeti.....	1897
D.	Tanığa Soru Kâğıdı Gönderilmesi	1899
E.	Tanıklıktan Çekinme Hakkı.....	1901
F.	Tanıklıktan Çekinme Hakkının İstisnaları.....	1903
G.	Tanıkların Dinlenmesi	1904
H.	Tanığın İfadесinin Değerlendirilmesi.....	1909
IV.	BİLİRKİSİ	1911

A.	Kavram ve Hukukî Nitelik.....	1914
B.	Bilirkişiye Başvurulacak Hâller.....	1917
1.	Bilirkişi Atanmasının Zorunlu Olduğu Hâller	1917
2.	Bilirkişi Atanmasına Mahkemece Karar verilecek Haller	1921
C.	Bilirkişi Atanması ve Bilirkişilik Yapma.....	1930
D.	Bilirkişinin Yasaklılık Hâllerî ve Reddi.....	1935
E.	Bilirkişi İncelemesi ve Rapor.....	1936
1.	Bilirkişi Görüşünün Alınması Hakkındaki Ara Kararı	1936
2.	Bilirkişinin İncelemesi Sırasında Uyulacak Kurallar	1938
3.	Bilirkişi Raporu ve Rapora İtiraz.....	1939
F.	Bilirkişi Raporlarının Delil Olarak Değeri	1943
G.	Bilirkişinin Sorumluluğu.....	1946
V.	KEŞİF	1948
A.	Kavram	1949
B.	Keşif Kararı ve Keşfin Konusu.....	1949
C.	Keşfin Yapılması.....	1951
D.	Keşfe Katlanmak Zorunluluğu	1954
1.	Genel Olarak.....	1954
2.	Soyağının Tespitinde Keşfe Katlanma Zorunluluğu	1954
VI.	UZMAN GÖRÜŞÜ	1958

(CİLT III)

§ 16. KARAR VE HÜKÜM

I.	KARAR KAVRAMI VE ÇEŞİTLERİ	1967
A.	Kavram	1967
B.	Karar Çeşitleri.....	1968
1.	Genel Olarak.....	1968
2.	Nihai Karar - Ara Karar Ayrımı	1970
3.	Tam Karar -Kısmî Karar Ayrımı.....	1974

C. Şarta Bağlı Hüküm Sorunu.....	1977
II. KARARIN İÇERİĞİ VE BİLDİRİLMESİ.....	1979
A. Kararın Oluşturulması	1979
B. Kararın İçeriği.....	1981
C. Kararın Bildirilmesi	1995
III. HÜKMÜN ETKİLERİ.....	2001
IV. HÜKMÜN TAVZİHİ.....	2002
V. HÜKÜM VERİLMEKSİZİN DAVANIN SONA ERMESİ.....	2008
A. Davaya Son Veren Taraf İşlemleri	2008
1. Genel Olarak.....	2008
2. Davadan Feragat	2011
3. Davayı Kabul	2025
4. Sulh.....	2033
a. Genel Olarak.....	2033
b. Avukatlık Kanunu Gereğince Avukatlara Tanınan Uzlaşma Yetkisi	2038
B. Davanın Konusuz Kalması	2041
C. Davanın Sona Ermesine İlişkin Diğer Nedenler	2043
VI. YOK VE ETKİSİZ HÜKÜMLER	2045
A. Genel Olarak Hüküm Sakatlıkları	2045
B. Yok (Görünüşte) Hüküm	2046
1. Yok Hüküm Hälleri.....	2046
2. Yok Hükmün Sonuçları.....	2049
C. Etkisiz Hüküm.....	2050
1. Etkisiz Hüküm Hälleri.....	2050
2. Etkisiz Hükmün Sonuçları.....	2053
VII. KESİN HÜKÜM	2054
A. Genel Olarak	2055
B. Şeklî Anlamda Kesin Hüküm	2055
C. Maddî Anlamda Kesin Hüküm	2057
1. Genel Olarak.....	2057
2. Kesin Hükmün Unsurları.....	2062

a.	Tarafların Aynı Olması	2063
b.	Dava Sebebinin Aynı Olması	2065
c.	Dava Konusunun Aynı Olması.....	2068
3.	Kesin Hükmün Etkisi.....	2070
4.	Hukuk ve Ceza Mahkemelerinin Kararlarının Birbirlerine Etkisi.....	2074
a.	Genel Olarak.....	2074
b.	Haksız Fiilde Hukuk ve Ceza Mahkemesi Kararlarının Birbirine Etkisi.....	2075
c.	Belgenin Sahteliği Hakkında Hukuk ve Ceza Mahkemesi Kararlarının Birbirine Etkisi.....	2079
d.	Genel Olarak Ceza ve Hukuk Mahkemelerinin Kararlarının Birbirlerine Etkisi.....	2084
5.	Maddî Anlamda Kesin Hükmün Sona Ermesi.....	2085
a.	Genel Olarak.....	2085
b.	Yargılamanın Yenilenmesi.....	2085
c.	Değişiklik Davası.....	2085

§ 17. BASÎT YARGILAMA USÛLÜ

I.	GENEL OLARAK.....	2089
II.	UYGULAMA ALANI	2092
III.	BASÎT YARGILAMA USÛLÜNÜN ÖZELLİKLERİ	2094
A.	Davanın Açılması ve Davaya Cevap	2094
B.	Ön İnceleme ve Tahkikat	2100
C.	Hüküm.....	2104

§ 18. ÇEKİŞMESİZ YARGI

I.	KAVRAM VE DÜZENLEME	2107
II.	İLGİLİLER ARASINDA UYUŞMAZLIK BULUNMAMASI	2113
III.	SÜBJEKTİF HAKKIN YOKLUĞU	2116

IV.	HÂKİMİN RE'SEN HAREKETE GEÇMESİ.....	2117
V.	ÇEKİŞMESİZ YARGI İŞLERİNDEN KARŞI TARAF (HASIM) VE İLGİLİLER.....	2118
VI.	ÇEKİŞMESİZ YARGI İŞLERİNDEN UYGULANACAK USÜL HÜKÜMLERİ.....	2123
A.	Genel Olarak	2123
B.	Çekişmesiz Yargı İşlerinde Görev	2125
C.	Çekişmesiz Yargı İşlerinde Yetki.....	2133
D.	Çekişmesiz Yargı İşlerinde Yargılama Usûlü.....	2136
E.	Çekişmesiz Yargı İşlerinde Kanun Yolları.....	2141
F.	Çekişmesiz Yargı İşlerinde Verilen Kararların Kesinliği.....	2145
G.	Çekişmeli Yargıya İlişkin Diğer Usûl Hükümlerinin Çekişmesiz Yargıda da Uygulanması	2147

§ 19. KANUN YOLLARI

I.	KANUN YOLU HAKKINDA GENEL BİLGİLER	2150
A.	Kanun Yolunun Amacı ve Fonksiyonu.....	2150
B.	Hukuki Başvuru Yolları İçinde Kanun Yollarının Durumu ve Bu Konudaki Sınıflandırmalar	2155
1.	Hukuki Başvuru Yolları ve Kanun Yolu Ayrımı.....	2155
2.	Kanun Yollarının Sınıflandırılması ve Hukukumuzdaki Durum	2159
C.	Yeni ve Eski Kanun Yollarının Zaman Bakımından Uygulanması Sorunu ve Diğer Kanunlardaki Kanun Yoluna İlişkin Düzenlemelerin Durumu.....	2161
D.	Kanun Yolundan Feragat.....	2166
E.	Kanun Yoluna Başvurunun Kararın İcrasına Etkisi	2168
F.	Kanun Yolunun Konusu	2169
G.	Aleyhe Bozma ve Aleyhe Karar Verme Yasağı.....	2171
1.	Genel Olarak	2171
2.	Aleyhe Bozma Yasağının Kapsamı ve Uygulama Alanı....	2175
H.	Kanun Yolunda Usûli Kazanılmış (Müktesep) Hak.....	2187

1. Genel Olarak.....	2187
2. Usûlî Kazanılmış Hakkın İstisnaları ve Uygulaması	2191
II. İSTİNAF.....	2200
A. Genel Olarak	2202
B. İstinaf Yoluna Başvurulabilecek Kararlar.....	2203
C. İstinaf Sebepleri ve Sebeplerle Bağlılık	2206
1. İstinaf Sebepleri	2206
a. Genel Olarak.....	2206
b. İstinaf Sebebi Olarak Maddî Vakıalar.....	2209
c. İstinaf Sebebi Olarak Hukuka Aykırılık.....	2210
aa. Usûl Hukukuna Dayanan İstinaf Sebepleri.....	2210
bb. Maddî Hukuka Dayanan İstinaf Sebepleri.....	2212
2. İstinaf Sebepleri ile Bağlılık.....	2213
D. İstinaf Yoluna Başvurabilecek Kişiler	2215
E. Yetkili Bölge Adliye Mahkemesi	2217
F. İstinaf Başvurusu	2219
1. İstinaf ve İstinafa Cevap Süresi.....	2219
2. İstinaf ve İstinafa Cevap Dilekçesi.....	2222
a. İstinaf Dilekçesi Verilmesi ve Yapılması Gereken İşlemler.....	2222
b. Cevap Dilekçesinin Verilmesi ve Katılma Yoluyla İstinaf	2232
c. İstinaf Başvurusu Üzerine Yapılması Gereken İşlemler ve Sonuçları.....	2233
G. İstinaf İncelemesi	2234
1. Genel Olarak.....	2234
2. Ön İnceleme	2235
a. Ön İncelemenin Konusu.....	2235
b. Ön İncelemenin Şekli ve Verilecek Kararlar	2238
3. Esastan İnceleme	2240
a. İstinafta Uygulanacak Yargılama Usûlü	2240
b. İstinafta İncelemenin Yapılması (Heyetçe İnceleme, Naip Üye ve İstinabe)	2242

c. İstinaf İncelemesinin Kapsamı ve Yapılamayacak İşler	2243
aa. İstinaf İncelemesinin Kapsamı ve Özellikleri	2243
bb. İstinaf İncelemesinde Yapılamayacak İşler	2246
i. Genel Olarak	2246
ii. Yeni Dava Malzemesi Getirilememesine Yönelik İşlemler	2247
iii. Yapılamayacak Diğer İşlemler	2253
d. İncelemenin Şekli	2255
aa. Genel Olarak İstinaf İncelemesi	2255
bb. Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller	2258
i. Usûle İlişkin Hususlarda Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller	2258
ii. Esasa İlişkin Hususlarda Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller	2259
e. İstinaf Aşamasında Geçici Hukuki Koruma Kararı Verilmesi	2261
H. İstinaf İncelemesi Sonunda Verilecek Karar	2264
1. Kararın Şekli ve İçeriği	2264
2. Hüküm Fıkrası ve Karar Türleri	2267
a. Genel Olarak	2267
b. İstinaf Başvurusunun Haksız Olması ve Başvurunun Reddi	2269
c. İstinaf Başvurusunun Haklı Olması ve Başvurunun Kabulü	2270
aa. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Gönderme Kararı Verilmesi	2271
bb. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Davanın Kısmen ya da Tamamen Kabulü Kararı Verilmesi	2274
cc. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Davanın Reddine Karar Verilmesi	2275
III. TEMYİZ	2275
A. Genel Olarak	2276
B. Temyiz Edilebilen Kararlar	2278

C.	Temyiz Sebepleri	2282
D.	Temyiz Yoluna Başvurabilecek Kişiler.....	2286
E.	Temyiz Başvurusu.....	2287
1.	Temyize Başvuru ve Cevap Süresi.....	2287
2.	Temyiz ve Temyize Cevap Dilekçesi Verilmesi.....	2288
a.	Temyiz Dilekçesinin Verilmesi	2288
b.	Temyize Cevap Dilekçesi Verilmesi ve Katılma Yoluyla Temyiz	2290
c.	Temyiz Başvurusu Üzerine Yapılması Gereken İşlemler.....	2291
F.	Temyiz İncelemesi	2292
1.	Genel Olarak.....	2292
2.	Ön İnceleme	2294
3.	Esastan İnceleme	2295
a.	İncelemenin Şekli ve Usûlü	2295
b.	İncelemenin Kapsamı.....	2297
G.	Temyiz İncelemesi Sonunda Verilen Karar.....	2302
1.	Bozma Kararı ve Bu Karar Üzerine Yapılacak İşlemler....	2302
a.	Bozma Kararı.....	2302
b.	Bozma Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler	2308
aa.	Bozma Kararına Uyulması.....	2308
bb.	Bozma Kararına Karşı Direnilmesi.....	2312
2.	Onama Kararı	2314
3.	Düzelterek Onama Kararı.....	2316
H.	Kanun Yararına Temyiz.....	2319
IV.	YARGILAMANIN İADESİ (YENİLENMESİ)	2322
A.	Kavram	2323
B.	Yargılamanın İadesine Konu Olacak Kararlar	2324
C.	Yargılamanın İadesi Sebepleri.....	2328
D.	Yargılamanın İadesi Usûlü.....	2339
1.	Yargılamanın İadesi Talebi ve Talebi İnceleyecek Mahkeme.....	2339

2. Yargılamanın İadesini İsteme Süresi	2344
3. Yargılamanın İadesi Talebinin İncelenmesi	2345

§ 19A. 1086 SAYILI HUMK HÜKÜMLERİNE GÖRE (ESKİ) KANUN YOLU SİSTEMİ

I. GENEL OLARAK.....	2347
II. TEMYİZ.....	2350
A. Genel Olarak	2350
B. Temyiz Edilebilen Kararlar.....	2351
C. Temyiz Sebepleri.....	2352
1. Maddî Hukuka İlişkin Temyiz Sebepleri.....	2353
2. Usûl Hukukuna İlişkin Temyiz Sebepleri	2354
D. Temyiz Yoluna Başvurabilecek Kişiler.....	2356
E. Temyiz Süresi.....	2357
F. Temyiz Talebi.....	2358
G. Temyiz İncelemesi	2360
H. Temyiz İncelemesi Sonunda Verilen Karar	2362
1. Bozma Kararı.....	2362
a. Genel Olarak.....	2362
b. Mahkemenin Bozma Kararına Uyması.....	2363
c. Mahkemenin Bozma Kararına Karşı Direnmesi	2365
2. Onama Kararı	2367
3. Düzelterek Onama Kararı.....	2368
III. KARAR DÜZELTME	2369
A. Genel Olarak	2369
B. Karar Düzeltme Yoluna Başvurulabilecek Kararlar.....	2370
C. Karar Düzeltme Sebepleri	2377
D. Karar Düzeltme Yoluna Başvuru Usûlü.....	2378
E. Karar Düzeltme İncelemesi	2380

§ 20. YARGILAMA GİDERLERİ VE ADLÎ YARDIM

I.	YARGILAMA GİDERLERİ	2383
A.	Genel Olarak	2385
B.	Harçlar	2386
1.	Başyurma Harcı	2386
2.	Karar ve İlâm Harcı	2386
a.	Maktu Harç	2387
b.	Nispî Harç	2388
3.	Celse Harcı	2390
C.	Masraflar	2390
D.	Vekâlet Ücreti	2391
1.	Sözleşmeye Dayanan Vekâlet Ücreti	2392
2.	Yargılama Gideri Olan Vekâlet Ücreti	2395
E.	Yargılama Giderleri Avansı-Delil Avansı	2399
F.	Yargılama Giderlerinden Sorumluluk	2403
II.	ADLÎ YARDIM	2409
A.	Kavram	2410
B.	Anayasal Temelleri	2412
C.	Adlı Yardımdan Yararlanabilecek Kişiler	2415
D.	Yararlanabilme Şartları	2417
1.	Mali Yetersizlik Şartı (Maddî Sıkıntıya Düşme Tehlikesi)	2417
2.	Haklılık Şartı (Dayanaklı Talep Şartı)	2419
3.	Yabancılar İçin Karşılıklılık Şartı	2420
E.	Adlı Yardım Usûlü	2421
1.	Görev ve Yetki	2421
2.	Talep ve İnceleme Usûlü	2423
F.	Adlı Yardım Kararı ve Etkileri	2428
G.	Avukatlık Kanunu'nda Adlı Yardım	2433

§ 21. GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMA

I.	GENEL OLARAK.....	2435
A.	Geçici Hukukî Koruma İhtiyacı, Gerekliliği ve Özellikleri ..	2435
B.	Geçici Hukukî Korumanın Anayasal Temelleri	2437
C.	Geçici Hukukî Korumada Menfaat Dengesi.....	2444
D.	Geçici Hukukî Koruma Türleri	2445
1.	Genel Olarak	2445
2.	Hakkın Türüne Göre Ayrım: Para Alacağı ve Para Dışındaki Haklar.....	2447
3.	Özel Düzenlemelerde Yer Alan Geçici Hukukî Koruma Türleri.....	2452
II.	İHTİYATÎ TEDBİR.....	2455
A.	İhtiyatî Tedbir Kavramı, Amacı ve Uygulama Alanı.....	2461
1.	İhtiyatî Tedbir Kavramı.....	2461
2.	İhtiyatî Tedbirin Amacı	2462
3.	İhtiyatî Tedbirin Şartları	2463
a.	İhtiyatî Tedbire Esas Olan Hak	2463
b.	İhtiyatî Tedbir Sebebi	2466
B.	İhtiyatî Tedbir Yargılaması ve Karar	2469
1.	İhtiyatî Tedbir Talebi ve Yargılaması.....	2469
a.	İhtiyatî Tedbir Talebi	2469
aa.	Genel Olarak.....	2469
bb.	Yetkili ve Görevli Mahkeme	2470
cc.	Tedbir Dilekçesi	2471
dd.	Harç ve Giderler	2473
b.	İhtiyatî Tedbir Yargılaması	2474
aa.	İhtiyatî Tedbir Yargılamasının Gösterdiği Özellikler	2474
i.	Karşı Taraf Dinlenmeden de Karar Verilebilmesi	2475
ii.	Yaklaşık İspatın Yeterli Görülmesi	2476
bb.	Yargılama Usûlü	2481

2. İhtiyatî Tedbir Talebi Hakkında Karar	2484
a. Kararın Niteliği ve Gösterdiği Özellikler	2484
b. İhtiyatî Tedbir Talebinin Reddi Kararı ve Karara Karşı Başvurulacak Kanun Yolu.....	2487
c. İhtiyatî Tedbir Talebinin Kabulü Kararı ve Karara Karşı Başvurulacak Kanun Yolu.....	2491
aa. İhtiyatî Tedbir Kararının İçeriği	2491
bb. Teminat	2494
cc. Tedbir Kararının Sonuçları	2497
dd. Karara Karşı Başvurulacak Kanun Yolu.....	2499
C. Tedbir Talebinin Kabulü Halinde Karar Verilecek Tedbirlер	2501
1. Genel Olarak.....	2501
2. Teminat Amaçlı İhtiyatî Tedbirler	2503
3. Düzenleme Amaçlı İhtiyatî Tedbirler.....	2505
4. Eda Amaçlı İhtiyatî Tedbirler	2508
D. Asıl Davanın Açılması Zorunluluğu (İhtiyatî Tedbiri Tamamlayan İşlemler)	2519
E. İhtiyatî Tedbir Kararının Uygulanması	2521
1. Tedbirin İcrasını Talep Zorunluluğu ve İstisnaları	2521
2. Süre	2524
3. Tedbir Kararını Uygulayacak Merci.....	2527
4. Cebri İcra İşlemleri ve Bu İşlemlere Karşı Başvuru Yolları	2528
5. Tedbirin Uygulanmasına İlişkin Emre Uymama.....	2529
F. İhtiyatî Tedbir Kararına Karşı Konulması.....	2531
1. Yokluğunda Tedbir Kararı Verilenin Karara İtirazı.....	2531
2. Durum ve Şartların Değişmesi Sebebiyle İhtiyati Tedbire İtiraz	2536
3. Teminat Karşılığı Tedbirin Değiştirilmesi veya Kaldırılması Talebi	2538
G. İhtiyatî Tedbirden Kaynaklanan Tazminat Davası.....	2540
1. Genel Olarak.....	2540

2.	Tazminat Davasının Şartları.....	2542
a.	İhtiyatî Tedbir Kararı Kural Olarak İcra Edilmiş Olmalıdır	2542
b.	İhtiyatî Tedbir Haksız Olmalıdır.....	2543
c.	Haksız İhtiyatî Tedbir Sebebiyle Bir Zarar Doğmalıdır.....	2545
d.	Haksız Tedbirle Ortaya Çıkan Zarar Arasında Uygun İlliyet Bağının Bulunmalıdır	2547
3.	Yargılama ve Karar.....	2547
H.	İhtiyatî Tedbir ile İhtiyatî Hacizin Birbirinden Ayırt Edilmesi.....	2549
1.	İhtiyatî Tedbir ile İhtiyatî Hacizin Karşılaştırılması ve Aralarındaki Farklar	2549
2.	Para Alacaklarının Tahsilinin Güvence Altına Alınması İçin İhtiyatî Tedbir Kararı Verilememesi	2552
3.	Para Alacağının Tahsilinin Güvence Altına Alınması İçin İhtiyatî Haciz Yerine İhtiyatî Tedbir veya İhtiyatî Haciz Zımnında İhtiyatî Tedbir Talep Edilmişse Resen İhtiyatî Haciz Kararı Verilememesi	2558
III.	DELİL TESPİTİ	2562
A.	Kavram	2562
B.	Delil Tespiti Şartları	2563
C.	Delil Tespiti Usûlü	2564
1.	Talep	2564
2.	Mahkemenin İncelemesi ve Karar	2567
3.	Delil Tespitinin Yapılması.....	2570
4.	Delil Tespitine İtiraz.....	2571
D.	Delil Tespitinin Asıl Davaya Etkisi	2573

§ 22. TAHKİM

I.	GENEL OLARAK.....	2593
A.	Tahkim Kavramı ve Anlamı.....	2593

B.	Tarihçe.....	2595
C.	Hukuki Niteliği	2596
D.	Tahkimin Diğer Uyuşmazlık Çözüm Yöntemlerinden Farkları	2599
1.	Tahkim ve Yargılama.....	2599
2.	Tahkim ve Uyuşmazlıkların Dostane Çözüm Yöntemleri.....	2600
3.	Tahkim ve Hakem-Bilirkişilik	2601
E.	Neden Tahkim?	2602
F.	Milli ve Milletlerarası Tahkim.....	2604
G.	Kurumsal ve Arızı Tahkim	2610
H.	İhtiyarî ve Zorunlu Tahkim.....	2613
I.	İtiraz Hakkından Feragat	2616
J.	Hukuk Muhakemeleri Kanunu'ndaki Tahkim Hükümlerinin Zaman İtibarıyle Uygulanması	2617
K.	Tahkimde Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	2625
L.	Mahkemelerin Yardımında Sınırlılık İlkesi.....	2628
M.	Tahkimde Tebligat.....	2630
II.	TAHKİME ELVERİŞLİLİK.....	2631
A.	Kavram	2631
B.	Tahkime Elverişlilik Türleri.....	2636
C.	Tahkime Elverişsizlik İtirazı	2644
III.	TAHKİM SÖZLEŞMESİ	2645
A.	Tanım.....	2645
B.	Tahkim Sözleşmesinin Hazırlanması	2651
C.	Tahkim Sözleşmesinin Şekli	2661
D.	Tahkim Sözleşmesinin Etkisi.....	2662
1.	Olumlu Etkisi: Uyuşmazlığın Tahkim Yoluyla Çözülmesi Yükümlülüğü.....	2662
2.	Olumsuz Etki: Uyuşmazlığın Çözümü için Mahkemeye Başvurunun Engellenmesi	2663
E.	Tahkim Sözleşmesinin Asıl Sözleşmeden Bağımsızlığı İlkesi.....	2675

F.	Hakemin Kendi Yetkisi Hakkında Karar Vermesi.....	2678
G.	Tahkim Sözleşmesinin Üçüncü Kişi'lere Teşmili.....	2678
H.	Tahkim Sözleşmesinin Yapılmasında İrade Fesadı Halleri ..	2685
I.	Tahkim Sözleşmesinin Sona Ermesi	2685
IV.	HAKEMLER.....	2685
A.	Hakemlerin Sayısı ve Seçimi.....	2686
B.	Hakem Sözleşmesi	2689
C.	Hakemlerin Tarafsızlığı, Bağımsızlığı ve Reddi.....	2691
D.	Görevin Yerine Getirilememesi.....	2694
E.	Yeni Hakem Seçilmesi.....	2695
F.	Hakemin Hak ve Yükümlülükleri.....	2696
G.	Hakemin Korunması ve Sorumluluğu.....	2698
H.	Hakemin Yetkisine İtiraz ve Hakemin Kendi Yetkisi Hakkında Karar Vermesi	2699
V.	YARGILAMA USÂLÜ.....	2703
A.	Tahkim Yargılamasında Geçerli Usûl İlkeleri.....	2703
B.	Davanın Açılması ve Yargılama.....	2705
1.	Tahkim Yeri	2707
2.	Davanın Açıldığı Tarih	2708
3.	Tahkim Süresi	2708
4.	Dava ve Cevap Dilekçesi.....	2711
5.	Duruşma Yapılması veya Dosya Üzerinden İnceleme.....	2711
6.	Taraflardan Birinin Yargılamaya Katılmaması.....	2712
7.	Hakem Tarafından Bilirkişi Seçilmesi	2713
8.	Delillerin Toplanması	2713
C.	Tahkimde Geçici Hukuki Koruma Tedbirleri	2714
1.	Ön veya Acil Durum Hakemi Tarafından Geçici Hukuki Koruma Tedbiri Verilmesi.....	2715
2.	Hakem Tarafından Geçici Hukuki Koruma Tedbiri Verilmesi.....	2715
3.	Mahkeme Tarafından Geçici Hukuki Koruma Tedbiri Verilmesi.....	2718

D. Tahkim Sözleşmesinde Yer Alan Dostane Çözüm Yoluna Başvurulmadan Tahkime Başvurulmasının Sonuçları.....	2721
E. Tahkim Yargilaması Sırasında Sulh.....	2724
VI. TAHKİM YARGILAMASININ SONA ERMESİ VE HAKEM KARARI	2724
A. Tahkim Yargilamasının Sona Ermesi.....	2724
B. Hakem Kararı, Şekli, İçeriği ve Saklanması	2726
1. Hakem Kararı ve Şekli	2726
2. Hakem Kararının İçeriği	2727
3. Hakem Kararının Saklanması.....	2728
C. Hakem Kararının Tavzihî, Düzeltilmesi ve Tamamlanması.	2728
D. Tahkimde Yargılama Giderleri ve Yargılama Giderlerinden Sorumluluk.....	2729
1. Yargılama Giderleri.....	2729
2. Hakem Ücreti.....	2730
3. Yargılama Gider Avansı	2731
4. Yargılama Giderleri ile İlgili Sorumluluk	2732
VII. HAKEM KARARINA KARŞI KANUN YOLLARI	2732
A. Genel Olarak	2732
B. İptal Davasının Konusu	2736
C. İptal Davasında Görevli ve Yetkili Mahkeme	2738
D. İptal Davasının Açılmaya Süresi.....	2738
E. İptal Davasında Harç ve Giderler	2739
F. İptal Sebepleri	2740
1. Tahkim Sözleşmesinin Taraflarından Birinin Ehliyetsiz ya da Tahkim Sözleşmesinin Geçersiz Olması	2740
2. Hakem veya Hakem Kurulunun Seçiminde, Sözleşmede Belirlenen veya Kanun'da Öngörülen Usûle Uyulmaması.....	2745
3. Kararın, Tahkim Süresi İçinde Verilmemesi	2751
4. Hakem veya Hakem Kurulunun, Hukuka Aykırı Olarak Yetkili veya Yetkisiz Olduğu Karar Vermesi.....	2755

5. Hakem veya Hakem Kurulunun Tahkim Sözleşmesi Dışında Kalan Bir Konuda Karar Vermesi veya Talebin Tamamı Hakkında Karar Vermemesi ya da Yetkisini Aşması	2756
6. Tahkim Yargılamasının, Usûl Açısından Sözleşmede veya Bu Yände Bir Sözleşme Bulunmaması Hâlinde, Kanun'da Yer Alan Hükümlere Uygun Olarak Yürüttülmemesi ve Bu Durumun Kararın Esasına Etkili Olması.....	2758
7. Tarafların Eşitliği İlkesi ve Hukukî Dinlenilme Hakkına Uyulmaması.....	2763
8. Hakem veya Hakem Kurulu Kararına Konu Uyuşmazlığın Türk Hukukuna Göre Tahkime Elverişli Olmaması.....	2772
9. Kararın Kamu Düzenine Aykırı Olması.....	2774
G. Mahkemenin İnceleme Yetkisinin Kapsamı	2779
H. İptal Davası Sonunda Verilen Karar	2781
I. İptal Davası Sonunda Verilen Karara Karşı Temyiz Yoluna Başvurulması.....	2784
J. Hakem Kararlarına Karşı Yargılamanın İadesi Yoluna Başvurulması	2786
K. Hakem Kararlarının İcrası	2789
1. Genel Olarak.....	2789
2. İptal Davasının Hakem Kararının İcrasına Etkisi.....	2791
3. İptal Davası Sonunda Verilen Karara Karşı Kanun Yoluna Başvurulmasının İcraya Etkisi	2793
4. İptal Kararından Sonra Hakem Kararının İcrası	2795

§ 23. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARI

I. UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARINA GENEL BAKIŞ	2803
II. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARI	2805
A. Genel Olarak	2805

B. Başlıca Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları	2809
III. ARABULUCULUK YÖNTEMİ	2813
A. Arabuluculukta Temel Anlayış ve İlkeler	2813
1. Arabuluculukta Temel Anlayış	2813
2. Arabuluculuğa Hâkim Olan İlkeler ve Yöntemin Faydaları	2816
B. Arabuluculuğun Yargılama Sistemimiz İçindeki Yeri ve Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları Konusunda Hukuki Altyapı	2824
C. Arabuluculuk Faaliyeti ve Süreci	2827
1. Arabuluculuğa Elverişli Uyuşmazlıklar	2827
2. Arabuluculuk Yönteminin Kararlaştırılması	2830
a. Taraflar Arasında “Arabuluculuk Sözleşmesi”	2830
b. Taraflarla Arabulucu Arasında “Arabulucu Sözleşmesi”	2832
aa. Genel Olarak	2832
bb. Arabulucu Olarak Görev Yapabilecek Kişiler	2834
3. Arabuluculuk Faaliyetinin Yürüttülmesine İlişkin Kurallar	2836
a. Arabuluculuk Görüşmelerine Katılabilecek Kişiler	2836
b. Arabuluculuk Görüşmelerinin Yürüttülmesi	2838
4. Arabuluculuğun Süresi ve Etkileri	2840
D. Arabuluculuk Faaliyetinin Sona Ermesi	2842
1. Genel Olarak	2842
2. Tarafların Anlaşamaması	2843
3. Tarafların Anlaşması	2844

§ 24. BİREYSEL BAŞVURU

I. ANAYASA MAHKEMESİ'NE BİREYSEL BAŞVURU	2847
A. Genel Olarak	2851
B. Bireysel Başvuru Hakkına Sahip Olanlar	2856
C. Bireysel Başvuruya Konu Olabilecek Kararlar	2857

1. Genel Olarak.....	2857
2. Başvuru Yollarının Tüketilmiş Olması.....	2867
D. Bireysel Başvuru Usûlü.....	2869
E. Bireysel Başvuru Formu (Dilekçesi)	2869
F. Bireysel Başvuru Formunun Ekleri	2871
G. Başvuru Süresi	2873
H. Bireysel Başvuru Üzerine Verilecek Kararlar.....	2874
1. Başvurunun Reddi Kararı.....	2874
2. Kabul Edilebilirlik-Kabul Edilemezlik Kararı.....	2875
a. Kabul Edilebilirlik Kararı.....	2875
b. Kabul Edilemezlik Kararı.....	2876
3. Esas Hakkında İnceleme	2878
a. Genel Olarak.....	2878
b. İhlâl Kararı Verilmesi ve İhlâlin Bir Mahkeme Kararından Kaynaklanması Hâlinde Verilecek Kararlar	2881
4. Tedbir Kararı.....	2884
5. Düşme Kararı.....	2887
6. Pilot Karar	2889
II. AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ'NE BİREYSEL BAŞVURU.....	2890
A. Genel Olarak	2891
B. İlgili Organlar	2893
C. Bireysel Başvuru Usûlü.....	2893
1. Başvurunun Yapılması	2893
2. Mahkemenin İncelemesi ve Karar	2895
MADDELERE GÖRE ARAMA CETVELİ.....	2897
KAVRAMLARA GÖRE ARAMA CETVELİ.....	2917